

Yehuda

«Rosul Yehuda yazghan mektup»

¹ Eysa Mesihning quli, Yaqupning inisi menki Yehudadin chaqirilghanlarga, yeni Xuda'Atimiz teripidin söyülgen, Eysa Mesih teripidin qoghdilip kelgenlerge salam.□ ² Silerge rehimdillik, amanlıq-xatirjemlik we méhir-muhebbet hessilep ata qilin'ghay!

Saxta telim bergüchilerdin hézi bolunglar!

³ I söyümlüklirim, men esli silerge ortaq behrimen boluwatqan nijatımız toghrisida xet yézishqa zor ishtiyaqım bolsimu, lékin hazır buning ornigha silerni muqeddes bendilerge bir yolila amanet qilin'ghan étiqadni qolunglardın bermeslikke jiddiy küresh qilishqa jékilep ushbu xetni yazmisam

□ **1:1 «Eysa Mesihning quli, Yaqupning inisi menki Yehudadin chaqirilghanlarga ... salam»** — «chaqirilghanlar» bolsa Xuda teripidin chaqirilghan. **«Eysa Mesih teripidin qoghdilip kelgenlerge salam»** — yaki «(Xuda teripidin) Eysa Mesih üçün qoghdilip kelgenlerge salam» — tékist shu meninimu öz ichige alidu.

bolmidi. □ 4 Chünki melum kishiler — ixlassiz ademler, xéli burunla munu soraqqa tartilishqa pütülgeler aranglarga suqunup kiriwalghan. Ular Xudaning méhir-shepqtini buzuqluq qilishning bahanisigha aylanduruwalghan, birdinbir Igimiz we Rebbimiz Eysa Mesihdin tan'ghan ademlerdur. □ ■

5 Shuning üchün men silerge shuni ésinglarga qaytidin sélishni xalaymenki (gerche siler burun hemme ishlardin xewerlendürülgen bolsanglarmu), burun Reb Özi üchün bir xelqni Misirdin qutquzghan bolsimu, ularning ichidiki

□ 1:3 «...lékin hazir buning ornigha silerni muqeddes bendilerge bir yolila amanet qilin'ghan étiqadni qolunglardin bermeslikke jiddiy küresh qilishqa jékilep ushbu xetni yazmisam bolmidi» — «muqeddes bendilerge bir yolila amanet qilin'ghan étiqad» dégen ibare mushu yerde bizge Injil arqiliq Xuda, Mesih, Muqeddes Roh, nijat, Xudaning söz-kalami (Tewrat, Zebur, Injil), bu dunya, u dunya, insaniyet, perishtiler we jin-sheytan qatarliqlar toghruluq nazil qilip tapshurulghan, shundaqla ishinishke zörür bolghan wehiy-heqiqetlerni körsittidu. □ 1:4 «Chünki melum kishiler — ixlassiz ademler, xéli burunla mushu soraqqa tartilishqa pütülgeler aranglarga suqunup kiriwalghan» — «xéli burunla ... soraqqa tartilishqa pütülgén»: — belkim muqeddes yazmilarda pütülgén bolsa kérek. «Munu soraq» — Yehuda töwende 5-15-ayetlerde bayan qilidighan jaza-soraqlar bolsa kérek. «ular Xudaning méhir-shepqtini buzuqluq qilishning bahanisigha aylanduruwalghan, birdinbir Igimiz we Rebbimiz Eysa Mesihdin tan'ghan ademlerdur» — «Xudaning méhir-shepqtini buzuqluq qilishning bahanisigha aylanduruwalghan...»: — démek, «buzuqchılıq qiliwersekmu Xudaning méhir-shepqtı bilen kechürülimiz» dégendek. ■ 1:4

Özige ishenmigenlerni kényin halak qildi. □ ■ 6 *We siler shunimu bilisilerki, eslidiki ornida turmay, öz makanini tashlap ketken perishtilerni Reb ulugh qiyamet künining soriqighiche menggü kishenlep mudhish qarangghuluqta solap saqlimaqta.* ■

7 Sodom we Gomorra we ularning etrapidiki sheherlerdikilermu shu oxhash yolda, yeni shu *perishtilerge oxhash uchigha chiqqan buzuqchiliqqa we gheyriy shehwetlerge bérilip ketken, kényinki dewrler ularning aqiwitidin ibret alsun üchün menggülü ot jazasigha örnек qilinip köydürülgen.* □ ■

8 Lékin mushu «chüsh körgüchiler» shu oxhash

□ 1:5 «burun Reb Özi üchün bir xelqni Misirdin qutquzghan bolsimu, ularning ichidiki Özige ishenmigenlerni kényin halak qildi» — «kényin» grék tilida «ikkinci qétim» déyilidu. «Reb Özi üchün bir xelqni Misirdin qutquzghan bolsimu» bezi kona köchürmilerde «Eysa Öz xelqini Misirdin qutquzghan bolsimu» déyilidu. ■ 1:5 Chöl. 14:29; 26:64, 65; Zeb. 106:24-27; 1Kor. 10:5; Ibr. 3:17. ■ 1:6 Yar.6:1-4; 2Pét. 2:4. □ 1:7 «Sodom we Gomorra we ularning etrapidiki sheherlerdikilermu shu oxhash yolda, yeni shu perishtilerge oxhash uchigha chiqqan buzuqchiliqqa we gheyriy shehwetlerge bérilip ketken, kényinki dewrler ularning aqiwitidin ibret alsun üchün menggülü ot jazasigha örnек qilinip köydürülgen» — «gheyriy shehwetler» dégen ibare grék tilida «gheyriy etler» bilen ipadilinidu. Xudagha boysun-mighan perishtiler «gheyriy etler»ge (démek, qız-ayallargha) ich pesh tartqanidi; Sodom we Gomorradikiler «gheyriy etler»ge ich pesh tartqan (bu qétim erler qız-ayallargha emes, belki erler bashqa erler bilen «gheyriy» jinsiy munasiwet ötküzmekchi). «Sodom we Gomorra sheherliri»ning aqiwitı toghrisida «Yar.» 18-19-babni körüng. Biz «qoshumche söz»imizde mushu weqe üstide yene azraq toxtilimiz. ■ 1:7 Yar. 19:24; Qan. 29:22; Yesh. 13:19; Yer. 50:40; Ez. 16:49; Hosh. 11:8; Am. 4:11; Luqa 17:29; 2Pét. 2:6.

yol bilen ademlerning tenlirinimu bulghimaqta, ular hoquq igilirige sel qarighuchilardin bolup, ershtiki ulughlarhimu haqaret qilishmaqta. □

9 Lékin hetta bash perishte Mikailmu Musaning jesiti toghrisida Iblis bilen muzakire qilip talash-tartish qilghanda, uni haqaretilik sözler bilen eyibleshke pétinalmighan, peqet «Sanga Perwerdigarning Özi tenbih bersun» depla qoyghan. ■ **10** Lékin bu kishiler özliri chüshenmeydighan ishlar üstide kupurluq qilidu. Biraq ular hetta eqilsiz haywanlardek öz tebiitining inkasliri boyiche chüshen'giniche yashap, shu arqiliq özlirini halak qilidu. □ ■ **11** Bularning haligha way! Chünki ular

□ **1:8** «lékin mushu «chüsh körgüchiler» shu oxshash yol bilen ademlerning tenlirinimu bulghimaqta, ular hoquq igilirige sel qarighuchilardin bolup, (ershtiki) ulughlarhimu haqaret qilishmaqta» — «chüsh körgüchiler» belkim «bésharetlik birnechche chüshni kördüm» dégendek sözler bilen ademlerni aldaydu. «hoquq igiliri» — shübhisizki, mushu yerde padishahlar, waliylar we hökümetning türlük emeldarlidirin bashqa, Xuda békitken ata-aniliq hoquqni öz ichige alidu. «ershtiki ulughlar» — eyni téistikte «ersh» dégen söz yoq. Lékin 11-ayetke qarighanda choqum ershtiki (yaman) küchler, yeni jin-sheytanlarni körsetse kérek. «Jin-sheytanlar» eslidle perishtiler, yeni «ershtiki ulughlar»din idi («Weh.» 12:4ni körüng). ■ **1:9** Dan. 10:13; 12:1; Zek. 3:2; 2Pét. 2:11; Weh. 12:7. □ **1:10** «Lékin bu kishiler özliri chüshenmeydighan ishlar üstide kupurluq qilidu. Biraq ular hetta eqilsiz haywanlardek öz tebiitining inkasliri boyiche chüshen'giniche yashap, shu arqiliq özlirini halak qilidu» — «öz tebiitining inkasliri boyiche chüshen'giniche yashap» dégen ibare belkim haywanlarning jüplishishke bolghan ishtihasini közde tutqan, shundaqla mushu kishilerning shehwaniy heweslirini, buzuqluqlirini körsetken bolushi mumkin. ■ **1:10** 2Pét. 2:12.

Qabilning yoli bilen mangdi, mal-mülükni dep Balaamning azghan yoligha özini atti we ular Korahning asiyliq qilghinigha *oxshash* axir halak bolidu. □ ■ 12 Ular méhir-muhebbetni tebriklesh ziwapetliringlarga héch tartinmay siler bilen bille daxil bolidigan, özlirinila baqidigan xeterlik xada tashlardur. Ular shamallardin heydilip kelgen yamghursiz bulut, yiltizidin qomurup tashlan'ghan, kech küzdiki méwisz

-
- 1:11 «Bularning haligha way! Chünki ular Qabilning yoli bilen mangdi, mal-mülükni dep Balaamning azghan yoligha özini atti we ular Korahning asiyliq qilghinigha (*oxshash*) axir halak bolidu» — «Qabilning yoli» — Qabil öz inisigha heset qilip uni öltürgen, elwette («Yar.» 4-bab). «Balaamning azghan yoli» — «Chöl.» 22-24-babni, «2Pét.» 2:15ni we izahatnimu körung. «ular Korahning asiyliq qilghinidikige *oxshash* axir halak bolidu» — Korah bolsa Musa peyghemberge, shundaqla Xudaning Özige isyan kötürdi. Yer özi échilip Korah we shérikliining ailisidikilirini yutuwaldi we shuning bilen teng asmandin ot chüşüp Korah we uningha egeshkenlerni köydürüp öltürdi («Chöl.» 16-bab). Korahdikilerdin 1500 yıldın kéyin yashighan mushu saxta telim bergüchiler Xudaning ghezipi ayan qilin'ghan künü ulargha *oxshash* jezmen esheddiy we qorqunchluq halda yoqitilidi. ■ 1:11 Yar. 4:8; Chöl. 16:1; 22:7,21; 2Pét. 2:15; 1Yuh. 3:12.

derexler, ikki qétim ölgenler!. □ ■ 13 Ular déngizning dawalghuwatqan, buzhghunluq dolqunliri, ular öz shermendichilikini qusmaqta; ular ézip ketken yultuzlar bolup, ulargha menggülüq qapqarangghuluqning zulmiti

□ 1:12 «Ular méhir-muhebbetni tebriklesh ziayapetliringlarga
héch tartinmay siler bilen bille daxil holidihan, özlinila
baqidighan xeterlik xada tashlardur. Ular shamallardin
heydilip kelgen Yamghursiz bulut, yiltizidin qomurup tash-
lan'ghan, kech küzdiki méwisiz derexler, ikki qétim ölgenler!» — «méhir-muhebbetni tebriklesh ziayapetliringlar» dégenlik Xudan-
ing méhir-muhebbetini tebriklesh, elwette. Shübhisiżki, birinchi we ikkinchi esirlerde jamaetler pat-pat melum bir xushalliqtin
ghérip-namratlarni teklip qılıp ziayapet ötküzetti; undaq ziayapetler
«méhir-muhebbet ziayapiti» yaki «muhebbetni tebriklesh ziayapiti» dep atilatti. Shu ziayapetler belkim daim «nan oshtush», (yaki
«Rebning dastixani», «Rebning kechlik tamiqi»)ni öz ichige alatti.
«özlirinila baqidighan xeterlik xada tashlardur» — «özlirinila
baqidighan» bu kinayilik gep. Mushu kishiler «Xuda bizni ja-
maettikilerni baqquchi qılıp békitken» deytti. Lékin ular peqet
özlirinila baqatti. «xeterlik xada tashlardur» — bashqa xil terjimisi
«daghlargha oxshaydu» — Mushu kishiler özlini belkim «jamaet-
ning tüwrüki» dep körsetkini bilen, emeliyyete déngizdiki «xeterlik
xada tashlарgħa oxshaydu». Déngizchilar déngiz astidiki xada
tashlarni bayqiyalmay, kémini üstidin heydise pütünley weyran
bolup tüğishidu, elwette. «Xeterlik xada tashlar» dégen bu sözning
ahangi «dagħ-qimu nahayiti yéqin bolghach, belkim shu meninimu
körsitishi mumkin. «2Pét.» 2:13ni körung. **«yamghursiz bulut»** —
grék tilida «susiz bulut». **«ikki qétim ölgenler!»** — bu saxta telim
bergüchiler özlinining gunahlirida rohiy jehette «ölgen» («qebihlik-
liringlar hem gunahliringlarda ölgen» («Ef.» 2:1)) bolupla qalmay,
bashqılnımu ölüm yolığa aldap kirgüzgenlikи üchünmu rohiy
jehette «ikki qétim ölgen»dur. Ular shu sewebtin Xuda teripidin ikki
hesse jazalinidu («Yaq.» 3:1, «Mat.» 23:13-15ni körung). ■ 1:12
2Pét. 2:13,17.

hazirlap qoyulghandur. □ ■ 14 Adem'atining yettinchi ewladi bolghan Hanox bu kishiler toghrisida mundaq besharet bergen: —

«Mana, Reb tümenminglighan muqeddesliri bilen kélédu, □ ■ 15 U pütkül insanlarni soraq qilip, barliq ixlassizlarning ixlassizlarche yürgüzgen barliq ixlassizliqlirigha asasen, shundaqla ixlassiz gunahkarlarning Özini haqaretligen barliq esebiy sözlirige asasen ularni eyibke

□ 1:13 «Ular déngizning dawalghuwatqan, buzhghunluq dolqunliri, ular öz shermendichilikini qusmaqta» — «Yesh.» 57:20ni körüng. «... ular ézip ketken yultuzlar bolup, ulargha menggülük qapqaranghuluqning zulmiti hazirlap qoyulghandur» — «ular... ézip ketken yultuzlar» dégenler peqet «xeterlik xada tashlar»la emes, belki déngizda yürgüchilerge xata yönülüşni körsitip ténitidighan «ézip ketken yultuzlar»dek bolidu.

■ 1:13 Yesh. 57:20. □ 1:14 «Mana, Reb tümenminglighan muqeddesliri bilen kélédu,...» — «(Rebning) muqeddesliri» mushu yerde Reb Eysaning qaytip kéléshide Özige hemrah qilghan perishtiliri hem muqeddes bendilirini körsitishi mumkin («Qan.» 33:2, «Zeb.» 50:3-6, «Dan.» 7:9-14, 25-26, «Mat.» 16:27, 24:30-31, 25:13, «1Kor.» 6:2, «1Tés.» 3:3, «2Tés.» 1:7-10, «Weh.» 1:7ni körüng). ■ 1:14 Yar. 5:18; Dan. 7:10; Ros. 1:11; 1Tés. 1:10; 2Tés. 1:10; Weh. 1:7.

buyruydu». □ ■ 16 Bu kishiler haman ghotuldap, aghrinip yürüdu, öz heweslirining keynige kiridu; aghzida yoghanchiliq qilidu, öz menpeitini közlep bashqilargha xushametchilik qilidu. □ ■

Agahlandurush we tapilash

17 Lékin, i söyümlüklirim, Rebbimiz Eysa Mesihning rosullirining aldin éytqan sözlirini ésinglarda tutunglarki, 18 ular silerge: «Axir zamanda, özining ixlassiz heweslirining keynige kirip, mazaq qilghuchilar meydan'gha chiqidu» dégenidi.

□ 1:15 «U pütkül insanlarni soraq qilip, barliq ixlassizlarning ixlassizlarche yürgüzgen barliq ixlassizliqlirigha asasen, shundaqla ixlassiz gunahkarlarning özini haqaretlichen barliq esebiy sözlirige asasen ularni eyibke buyruydu» — «ixlassizlarche yürgüzgen ixlassizliqliri» dégen ibare «uchigha chiqqan ixlassizliqliri» dégendek gunahlirini tekitleydu. «ularni eyibke buyruydu» — dégen söz, shübhisizki, herbir gunahkarning Xuda aldida özining gunahliri üstidin chiqirilghan hökümge toluq qoshildighanlıqını körsitudu. Tewrat öz ichige almighan «Hanox» dégen yene kona bir kitab bar. Biraq Yehuda neqil keltürgen mushu söz bu kitabtin biwasite élin'ghan emes. Bu söz belkim «Hanox» dégen kitabning qedimiy menbesi bolghan, xelqning aghzaki bayanlidiridin élin'ghan bolsa kérek. ■ 1:15 Mat. 12:36.

□ 1:16 «Bu kishiler haman ghotuldap, aghrinip yürüdu, öz heweslirining keynige kiridu; aghzida yoghanchiliq qilidu, öz menpeitini közlep bashqilargha xushametchilik qilidu» — «bu kishiler ... ghotuldap, aghrinip yürüdu»: ular öz-özige hem bashqilargha qaşşap aghrinip yürüdu. «aghrinip yürüdu» dégenning bashqa bixil terjimişi: — «bashqilarni eyibleydu» yaki «qusur izdep yürüdu». ■ 1:16 2Pét. 2:18.

□ ■ 19 Mushundaq kishiler bölgünchilik peyda qilidighan, öz tebiitige egeshken, Rohqa ige bolmighan ademlerdur. □

20 Lékin siler, i söyümlüklirim, eng muqeddes bolghan étiqadinglarni ul qilip, özünglarni qurup chiqinglar, Muqeddes Rohta dua qilip, □ 21 ademni menggülüç hayatqa élip baridighan Rebbimiz Eysa Mesihning rehimdillikini telmürüp kütüp, özünglarni Xudaning méhir-muhebbiti ichide tutunglar. 22 Ikkilinip qalghanlargaq rehim

□ 1:18 «ular silerge: «Axir zamanda, özining ixlassiz heweslirining keynige kirip, mazaq qilghuchilar meydan'gha chiqidu» dégenidi» — rosul Yehuda mushu yerde ularning némini mazaq qilidighanlıqını éytmaydu. Lékin bir misal «2Pét.» 3:3de tépildi. ■ 1:18 Ros. 20:29; 1Tim. 4:1; 2Tim. 3:1; 4:3; 2Pét. 2:1; 3:3.

□ 1:19 «Mushundaq kishiler bölgünchilik peyda qilidighan, öz tebiitige egeshken, Rohqa ige bolmighan ademlerdur» — «öz tebiitige egeshken (ademler)» grék tilida «janlıq (ademler)» dégen söz bilen ipadilinidu. Oqurmenlerning éside bolushi kérekki, muqeddes kitab boyiche adem üç qisimdin — roh, jan, tendin terkib tapidu. Xudaning esli meqsiti ademning rohi arqliq uning bilen alaqılıship yolyoruq körsitish idi. Adem'atimizning gunahi bilen ademler öz rohi teripidin emes, belki jan we ten, yeni «et» teripidin bashqurulup, özining (gunahlıq) tebiitige egeshkili turdi. «Rimliqlargha»diki «kirish söz»imizni körüng. «Rohqa ige bolmighan ademlerdur» — «Roh» Xudaning Muqeddes Rohi, elwette.

□ 1:20 «Lékin siler, i söyümlüklirim, eng muqeddes bolghan étiqadinglarni ul qilip, özünglarni qurup chiqinglar, Muqeddes Rohta dua qilip,...» — «özünglarnı... qurup chiqinglar» dégen ibare mushu yerde grék tilidiki «(étiqadta) ösüp yétildürüngler» dégen menide. «Rimliqlargha» we «Efesluqlargha»diki «étiqadni qurush» toghruluq «kirish söz»imizni we izahatlarnı körüng. «Muqeddes Rohta dua qilip, ...» — démek, «Muqeddes Rohqa tayinip dua qilip,...».

qilinglar; □ 23 bezilerni ot ichidin yuluwélip qutulduruwélinglar; bezilerge hetta etliridin nijaset chüshüp bulghan'ghan kiyim-kéchikigimu nepretlen'gen halda qorqunch ichide rehim qilinglar .□

Medhiye duasi

24-25 Emma silerni yolda téyilip kétishtin saqlap, échilip-yéyilip Özining shereplik huzurida eyibsiz turghuzushqa Qadir Bolghuchigha, yeni Qutquzghuchimiz bordinbir Xudagha Rebbimiz

□ 1:22 «Ikkilinip **qalghanlarga rehim qilinglar**» — «ikkilinip qalghanlar» bolsa étiqadta ikkilen'genler. Bashqa birxil terjimi: «Bezilerge rehim qilinglar, (ademler bilen ademlerni) perq étinglar; bezilerni... bezilerni... ». □ 1:23 «**bezilerni ot ichidin yuluwélip qutulduruwélinglar; bezilerge hetta etliridin nijaset chüshüp bulghan'ghan kiyim-kéchikigimu nepretlen'gen halda qorqunch ichide rehim qilinglar**» — démek, bu ikki ayet (22-23)te üch xil ademler bar. Birinchi xili étiqadqa nisbeten gumanda turidu; ikkinchi xili bolsa gunahqa shunche chöküp ketkenki, ular dozaxning girdawida turghanlar yaki «dozax otiga chüshey» dep qalghanlar; üchinchi xili bolsa, ademni asanla iplasliqqa sóreydighan éghir gunahlargha patqanlar. Shunga ularni qutquzmaqchi bolghanlar intayin hoshyar bolushi kérek – bolmisa özliri bulghinip yaki azdurulup kétishi mumkin («hetta etliridin nijis (grék tilida, «dagh») chüshüp bulghan'ghan kiyim-kéchikige nepretlen'gen halda» dégen gep köchme menide, el-wette. «Bu kishilerning pasiqliqi özüngge tesir yetküzmisun üchün hoshyar bol» dégendek). Bu ikki ayetning bashqa bezi terjimiliri bar. Bu terjimilerde «qutquzushqa tirishish kérek» bolghan **ikki xil** ademler közdé tutulidu: — «Ikkilinip qalghanlarga rehim qilinglar; biraq bezilerni ot ichidin yulup qutulduruwélinglar; lékin ularni qutquzghanda qorqunchta bolunglar, hetta etlerdin nijis chüshüp bulghan'ghan kiyim-kéchikige nepretlininglar» dégendek.

Eysa Mesih arqiliq shan-sherep, heywet-ulughluq, qudret we hoquq ezeldin burun, hazirmu ta barliq zamanlаргiche bolghay!
Amin!■

**Muqeddes Kalam (latin yéziq)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Latin script**

Copyright © 2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5